

Τεύχος 01 Οκτώβριος 2012
Διμηνιαία Περιοδική Έκδοση

Newsletter

Περιεχόμενα

Το πλαίσιο του Έργου
«ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΝΑΠΗΡΙΑ - ΑΠ 7,8,9»

Πρόγραμμα Δια Βίου
Εκπαίδευσης Ατόμων με
Αναπηρία στις νέες
τεχνολογίες

Συνέντευξη Νικόλαος
Γραμμένος, Εκπαιδευτής

Ψηφιακό χάσμα - Ψηφιακός
αλφαριθμητισμός

Χρήση νέων Τεχνολογιών από
τα Άτομα με Αναπηρία

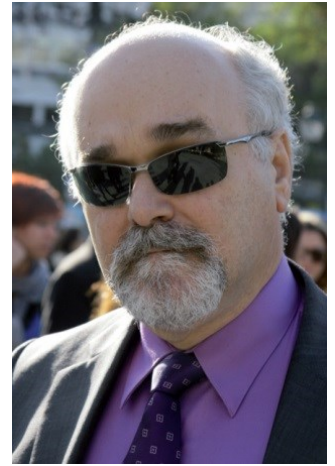
Δείκτης ηλεκτρονικής
προσβασιμότητας του
Ελληνικού διαδικτύου την
περίοδο 2004-2008

Το παρόν συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους στο πλαίσιο της πράξης «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ – Α.Π. 7, Α.Π.8, Α.Π.9» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση».

Editorial

Ιωάννης Βαρδακαστάνης
Πρόεδρος Ε.ΣΑ.μεΑ.

Βασικός στόχος του αναπηρικού κινήματος, στο πλαίσιο της νέας αντίληψης για την αναπηρία, είναι η ένταξη των ατόμων με αναπηρία στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα και στο γενικό σύστημα της δια βίου εκπαίδευσης. Ωστόσο, η πολιτική της ένταξης όχι μόνο δεν αποκλείει, αλλά επιβάλλει τη μέριμνα για στοχευμένες πολιτικές που ως στόχο έχουν την αντιμετώπιση ειδικών προβλημάτων.

Είναι γενικά αποδεκτό ότι τα άτομα με αναπηρία βιώνουν διακρίσεις σε όλα τα επίπεδα της κοινωνικής ζωής. Χαρακτηριστικό των διακρίσεων είναι ότι λειτουργούν σωρευτικά και αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο για τις διακρίσεις στην εκπαίδευση. Η μέριμνα για την εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία φθίνει δραματικά από την πρωτοβάθμια προς τη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ σχεδόν εκλείπει στην επαγγελματική με τις συνακόλουθες επιπτώσεις σε διάφορες πτυχές της

προσωπικής και κοινωνικής τους ζωής.

Η αντιμετώπιση των διακρίσεων αυτών απαιτεί γενικές παρεμβάσεις στο σύνολο του πληθυσμού και σε κάθε πλευρά της κοινωνικής ζωής αλλά και ειδικές παρεμβάσεις που απευθύνονται στα άτομα που επηρεάζονται δυσμενώς από τις διακρίσεις. Η δια βίου εκπαίδευση μπορεί να λειτουργήσει αντισταθμιστικά στις επιπτώσεις των διακρίσεων που υφίστανται τα άτομα με αναπηρία.

Η συγκυρία είναι ευνοϊκή με την έννοια ότι τόσο από πλευράς ευρωπαϊκού και εθνικού θεσμικού πλαισίου όσο και σε όρους δυνατοτήτων χρηματοδότησης η δια βίου εκπαίδευση και ειδικότερα η δια βίου εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία αντιμετωπίζεται θετικά.

Το αναπηρικό κίνημα προέβη στην αξιοποίηση του ευνοϊκού θεσμικού πλαισίου και των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων της περιόδου έως το 2013 σχεδιάζοντας και υλοποιώντας προγράμματα δια βίου εκπαίδευσης για άτομα με αναπηρία με σκοπό τη διαρκή διεύρυνση, αναβάθμιση και επικαιροποίηση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους, προκειμένου να είναι

σε θέση να παρακολουθούν και να ανταποκρίνονται με επάρκεια στις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της επαγγελματικής και εν γένει κοινωνικής ζωής.

Με την έκδοση του Newsletter επιδιώκεται η συνεχής και έγκυρη ενημέρωσή σας στον τομέα αυτό.

Καλή Ανάγνωση.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Επιμέλεια - Επεξεργασία:
Ανθή Χατζηπέτρου

Αρχισυνταξία:
Τάνια Κατσάνη

Έκδοση:
Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία
Κεντρικά Γραφεία:
Ελ. Βενιζέλου 236, Τ.Κ. 163 41, Ηλιούπολη
Τ: (+30) 210 9949837
e-mail: esaea@otenet.gr
<http://www.esaea.gr>

Σχεδιασμός - Παραγωγή:
Team Work Communication LTD
Λ. Συγγρού 229, Τ.Κ. 171 21, Ν. Σμύρνη
Τ: (+30) 210 3303556-7
e-mail: info@twc.gr
<http://www.twc.gr>

Το πλαίσιο του Έργου «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ - ΑΠ 7,8,9»

Ένας από τους βασικούς σκοπούς της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.), βάσει του Καταστατικού της, είναι, μεταξύ άλλων, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων για τα άτομα με αναπηρία σε όλη τη χώρα, τα οποία μπορούν να αφορούν στη δια βίου μάθηση, την επιμόρφωση, την κατάρτιση, την ενημέρωση - ευαισθητοποίηση, την εκπόνηση ερευνών και μελετών.

Η Ε.Σ.Α.μεΑ. είναι αναγνωρισμένος Κοινωνικός Εταίρος (Ν. 2430/96) σε ζητήματα που αφορούν άμεσα ή έμμεσα στα άτομα με αναπηρία. Έχει οριστεί ως φορέας παροχής δια βίου μάθησης κατά το ν. 3369/2005 (Απόφαση Αριθ. 16195/ΦΕΚ 1399 Τεύχος Β'6.08.2007). Έχει διαχειριστική επάρκεια δικαιούχου για το ΕΣΠΑ 2007 – 2013 (αρ. πρωτ. και ημερ/νία πιστοποίησης 2058 / 16.02.2008).

Η αναγκαιότητα προγραμμάτων Δια Βίου Εκπαίδευσης για τα άτομα με αναπηρία προκύπτει από ένα βασικό ποιοτικό χαρακτηριστικό της Δια Βίου Εκπαίδευσης που είναι η δυνατότητα «εξατομικευμένης» προσέγγισης στις ανάγκες της κάθε κατηγορίας αναπηρίας. Επίσης, η αναγκαιότητα προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης για τα άτομα με αναπηρία προκύπτει και από το γεγονός ότι στα προγράμματα Δια Βίου Εκπαίδευσης αναπαράγονται ανισότητες του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος.

Έρευνα που έγινε στη Μεγάλη Βρετανία για τη συμμετοχή διαφόρων ομάδων του πληθυσμού στη Δια Βίου Εκπαίδευση την περίοδο 1998-2003 (Macleod, 2007), έδειξε ότι τα άτομα με αναπηρία όχι μόνο έχουν αναλογικά πολύ μικρότερη συμμετοχή σε σχέση με το γενικό πληθυσμό, αλλά και ότι διαχρονικά η απόσταση αυτή παραμένει σταθερή. Περαιτέρω η ίδια έρευνα ανέδειξε και τη σχετικά δυσμενέστερη θέση των γυναικών με αναπηρία, οι οποίες στο θέμα της Δια Βίου Εκπαίδευσης βιώνουν διπλή διάκριση.

Ήδη, στο πλαίσιο της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου (ΕΠΕΑΕΚ II Μέτρο 2.5) υλοποιήθηκε Έργο που περιλάμβανε δύο προγράμματα δια

βίου εκπαίδευσης και μια σειρά από παραδοτέα που σχετίζονταν με αυτά. Συγκεκριμένα εκπαιδεύτηκαν 500 αιρετά στελέχη του αναπηρικού κινήματος και εργαζόμενοι σε οργανώσεις ΑμεΑ στον σχεδιασμό πολιτικής για θέματα αναπηρίας για 250 ώρες και 300 άτομα με αναπηρία στη χρήση Η/Υ για 150 ώρες.

Στο πλαίσιο της παρούσας προγραμματικής περιόδου «**ΕΣΠΑ 2007-2013**» και του **Ε.Π. «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ**», η **Ε.Σ.Α.μεΑ** υλοποιεί Έργο με τίτλο: «**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ - ΑΠ 7,8,9**».

Βασικό ρόλο στον σχεδιασμό των νέων εκπαιδευτικών προγραμμάτων έπαιξαν τόσο τα πορίσματα της μελέτης για τη δια βίου εκπαίδευση και τα άτομα με αναπηρία που διενεργήθηκε την προηγούμενη προγραμματική περίοδο όσο και τα αποτελέσματα της εξωτερικής αξιολόγησης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του ΕΠΕΑΕΚ II.

Οι στόχοι των «Προγραμμάτων Δια Βίου Εκπαίδευσης για την Αναπηρία» είναι η μείωση του χάσματος που υπάρχει στην εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό, η υπέρβαση των

περιοριστικών στερεοτυπικών αντιλήψεων για τις επαγγελματικές δυνατότητες των ατόμων με αναπηρία, όπως επίσης και ο εμπλουτισμός εμπειριών και παραστάσεων των ατόμων με αναπηρία, δεδομένου ότι λόγω ποικίλων διακρίσεων και περιορισμών τα άτομα με αναπηρία έχουν στερηθεί και στερούνται την πρόσβαση σε ευρύ φάσμα της κοινωνικής ζωής. Τελευταίος, αλλά εξίσου σημαντικός στόχος, είναι η προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αναπηρία και της κοινωνικής συνοχής.

Το Έργο της Ε.Σ.Α.μεΑ. περιλαμβάνει τα εξής:

ΥΠΟΕΡΓΟ 1 Δράση 1: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΙΡΕΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΑΝΑΠΗΡΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

ΥΠΟΕΡΓΟ 1 Δράση 2: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΑΙΡΕΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΑΝΑΠΗΡΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

ΥΠΟΕΡΓΟ 1 Δράση 3: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΒΜ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

ΥΠΟΕΡΓΟ 1 Δράση 4: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΒΜ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΒΑΡΙΕΣ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΣΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Επίσης, στο πλαίσιο του Έργου υλοποιούνται υποστηρικτικές δράσεις όπως: εκπόνηση μελετών, αναπαραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, αγορά εκπαιδευτικού υλικού, αναπροσαρμογή εκπαιδευτικού υλικού

σε προσβάσιμες μορφές (Braille, υποτιτλισμός και νοηματική) για τους τυφλούς και κωφούς εκπαιδευόμενους και εκπαιδευτές, ενημέρωση, προβολή, διάχυση και δημοσιότητα του Έργου, αξιολόγηση του προγράμματος.

Πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης Ατόμων με Αναπηρία στις νέες τεχνολογίες

Στο πλαίσιο του ανωτέρω Έργου, από τον Απρίλιο του 2012 υλοποιείται η εκπαιδευτική δράση «Πρόγραμμα Δια Βίου Εκπαίδευσης Ατόμων με Αναπηρία στις νέες τεχνολογίες» (Υποέργο 1 Δράση 3) συνολικής διάρκειας 250 ωρών. Έχουν δημιουργηθεί 25 τμήματα σε διάφορες πόλεις της χώρας και συγκεκριμένα στην Αθήνα (4 τμήματα) στη Θεσσαλονίκη (3 τμήματα) στην Κόρινθο, στη Λαμία, στην Πάτρα, στο Ηράκλειο Κρήτης, στην Καρδίτσα, στα Τρίκαλα, στην Πτολεμαΐδα, στη Φλώρινα, στην Κοζάνη, στην Κατερίνη, στην Έδεσσα, στο Κιλκίς, στον Πολύγυρο Χαλκιδικής, στην Καβάλα, στη Δράμα, στα Ιωάννινα, στην Άρτα και στην Πρέβεζα.

Η συγκεκριμένη δράση έχει ως σκοπό να μειώσει τον ψηφιακό αναλφαριθμητισμό και να περιορίσει τον ψηφιακό αποκλεισμό που βιώνουν τα άτομα με αναπηρία, βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής τους και αναβαθμίζοντας τη θέση των εργαζομένων με αναπηρία.

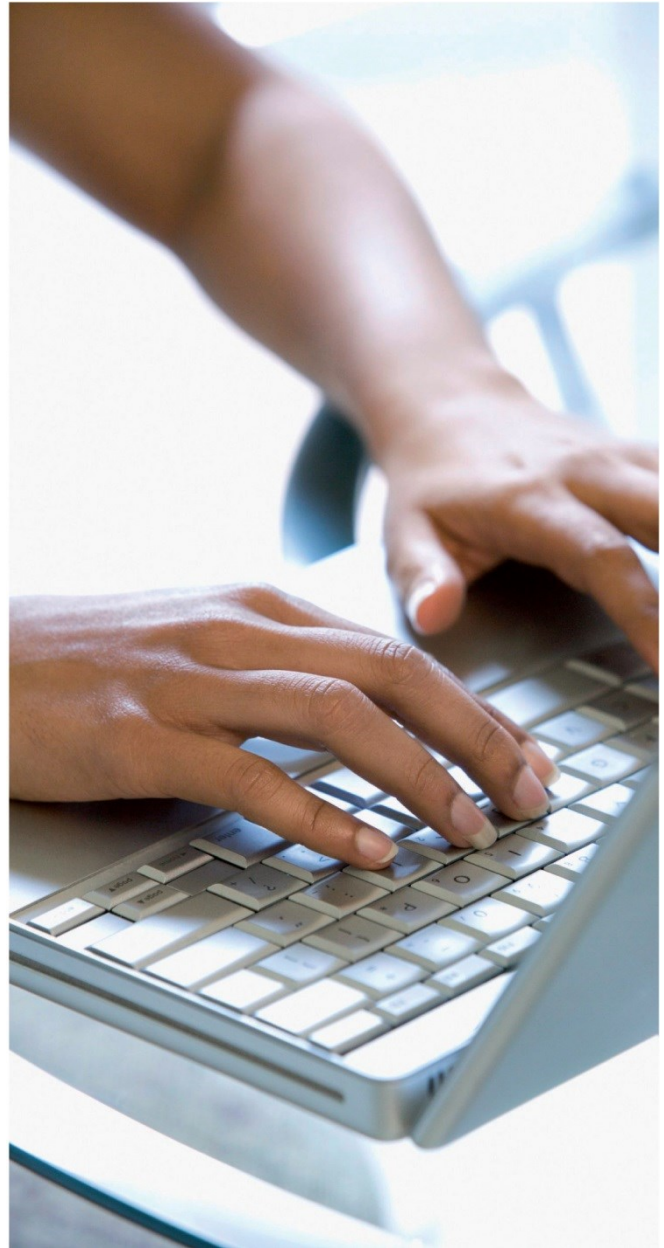
Θεματικές ενότητες της εκπαιδευτικής δράσης:

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΥΣ Η/Υ: 45 ΩΡΕΣ
2. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΡΧΕΙΩΝ (WINDOWS): 35 ΩΡΕΣ
3. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ (WORD): 45 ΩΡΕΣ
4. ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑ (EXCEL): 45 ΩΡΕΣ
5. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ (POWER POINT): 20 ΩΡΕΣ
6. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ (INTERNET, EXPLORER OUTLOOK): 30 ΩΡΕΣ
7. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ: 30 ΩΡΕΣ

Σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία του προγράμματος, εκδόθηκαν σχετικές προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την πρόσληψη συντονιστών και εκπαιδευτών. Επίσης, εκδόθηκαν προσκλήσεις ενδιαφέροντος για τους υποψήφιους εκπαιδευόμενους.

Τα τμήματα αποτελούνται από 10 ή και περισσότερους εκπαιδευόμενους ανάλογα με τον διατιθέμενο εξοπλισμό της κάθε αίθουσας. Συνολικά από τη συγκεκριμένη δράση ωφελούνται πάνω από 250 άτομα με αναπηρία.

Στα περισσότερα τμήματα συμμετέχουν εκπαιδευόμενοι όλων των κατηγοριών αναπηρίας πλην της νοητικής αναπηρίας. Στις μεγάλες πόλεις έχουν δημιουργηθεί ομοιογενή τμήματα ως προς την κατηγορία αναπηρίας: 2 τμήματα για τυφλά άτομα και άτομα με προβλήματα όρασης (1 στην Αθήνα και 1 στην Θεσσαλονίκη), 2 τμήματα για άτομα με κινητική αναπηρία (1 στην Αθήνα και 1 στην Θεσσαλονίκη) και 1 τμήμα για κωφά και βαρήκοα άτομα στην Αθήνα.

Συνέντευξη

Ο Νικόλαος Γραμμένος είναι απόφοιτος του τμήματος Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Κατέχει δύο μεταπτυχιακούς τίτλους σπουδών: στα πεδία των Συστημάτων Επικοινωνιών και Δικτύων (τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Πανεπιστήμιο Αθηνών) και της Διοίκησης Τεχνολογικών Συστημάτων (τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο). Έχει εργασθεί ως προγραμματιστής Η/Υ και Αναλυτής Συστημάτων στην εταιρεία Intracom S.A. και από το 2006 είναι καθηγητής Πληροφορικής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Είναι συγγραφέας ενός βιβλίου για την Επαγγελματική Κατάρτιση (Τεχνικός Δικτύων Υπολογιστών, Εκδόσεις Κλειδάριθμος) και μέλος της συγγραφικής ομάδας αναμόρφωσης του βιβλίου για τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό (εκδόσεις Ο.Ε.Δ.Β). Έχει περισσότερες από 2000 ώρες διδασκαλίας σε ενηλίκους και περίπου 1000 ώρες σε άτομα με προβλήματα όρασης.

Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα εργάστηκε ως εκπαιδευτής στο τμήμα Αθήνας Πανελληνίου Συλλόγου Τυφλών.

Πώς ασχοληθήκατε με το πρόγραμμα;

Από το 2008 εργάζομαι σε προγράμματα που αφορούν στην εκπαίδευση ατόμων με προβλήματα όρασης και θεωρώ αυτή μου την ενασχόληση ιδιαίτερα σημαντική. Πρόκειται για ανθρώπους που διψάνε για μάθηση-ενημέρωση πάνω στις Νέες Τεχνολογίες και νιώθω μεγάλη ικανοποίηση βλέποντας τη χαρά τους καθώς εξοικειώνονται με αυτές. Η χαρά τους γίνεται ακόμα μεγαλύτερη όταν συνειδητοποιούν ότι μπορούν να κάνουν ευκολότερη και ασφαλέστερη την καθημερινότητά τους. Προσπαθώ να ενημερώνομαι για τα τρέχοντα προγράμματα επιμόρφωσης και πραγματικά νιώθω ευτυχής που συμμετέχω σε αυτά.

Ποιοι είναι οι στόχοι του προγράμματος;

Οι σκοποί-στόχοι του προγράμματος δεν είναι η λήψη κάποιου πτυχίου ή πιστοποιητικού για να χρησιμοποιηθεί για πρόσληψη στο Δημόσιο ή οπουδήποτε αλλού. Φυσικά, κάτι τέτοιο δεν είναι αθέμιτο, όμως όταν η λήψη ενός πτυχίου-πιστοποιητικού αποτελεί αυτοσκοπό, υπάρχει ο κίνδυνος της απομάκρυνσης από τα πραγματικά οφέλη της μάθησης. Κύριος σκοπός του προγράμματος είναι η απόκτηση ευχέρειας στη χρήση Ηλεκτρονικών

Υπολογιστών. Η ευχέρεια αυτή μετατρέπεται σε ευκαιρία ενασχόλησης με τους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές και με τα σύγχρονα προγράμματα που διευκολύνουν την καθημερινότητά μας, ενώ συγχρόνως αποτελούν εφόδια για επαγγελματική ενασχόληση. Οι εκπαιδευόμενοι ακολουθούν ένα απαιτητικό πρόγραμμα που περιλαμβάνει πολλές ώρες και μήνες διδασκαλίας. Έχουν την ανάγκη να ενημερωθούν για τις νέες τεχνολογίες, να εξοικειωθούν με αυτές και όχι μόνο να νιώθουν αλλά και να είναι ικανοί να τις χειρίζονται αποτελεσματικά.

Με ποιο τρόπο βοηθά τους εκπαιδευόμενους;

Ο εκπαιδευόμενος μαθαίνει να χρησιμοποιεί επιτυχώς τις Νέες Τεχνολογίες που σχετίζονται τόσο με τη χρήση Ηλεκτρονικών Υπολογιστών όσο και με τη χρήση smartphones, tablets. Επίσης, αποκτά ενεργή παρουσία σε κοινωνικά δίκτυα (Facebook, Twitter κ.λ.π.). Μαθαίνει πώς να καταπιάνεται με τα σύγχρονα μέσα και να αντιμετωπίζει ενδεχόμενες «φοβίες» που είχε στο παρελθόν σε σχέση με τη χρήση τους.

Περιγράψτε μας τη δουλειά στην τάξη...

Η εκπαίδευση ατόμων με προβλήματα όρασης είναι ιδιαίτερη μόνο ως προς ένα σημείο. Ο εκπαιδευτής πρέπει να είναι παρόν και δίπλα σε κάθε εκπαιδευόμενο, ώστε να παρακολουθεί την πορεία των

εργασιών κάθε εκπαιδευόμενου ξεχωριστά. Έτσι, οι εκπαιδευόμενοι ακολουθούν ταυτόχρονη πορεία κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Επιπλέον, το υλικό που τους δίνεται θα πρέπει να είναι προσβάσιμο από όλους. Για παράδειγμα δεν θα ήταν σωστό να τους παρέχονται μόνο σημειώσεις σε Braille. Δεν γνωρίζουν όλοι Braille. Πρέπει να είναι πολύ περιγραφικές, είτε ακουστικές (ηχογραφημένες) είτε σε ηλεκτρονικό κείμενο φτιαγμένο σε έναν συνηθισμένο κειμενογράφο (π.χ. Word). Οι εικόνες δεν έχουν θέση σε αυτές τις σημειώσεις.

Απαιτείται μια φιλική και όχι μια τυπική δασκαλοκεντρική προσέγγιση προς τους εκπαιδευόμενους. Πρέπει να υπάρχει άνεση, χιούμορ και συνεχή προσπάθεια προσέλευσης του ενδιαφέροντος. Σε αντίθετη περίπτωση χάνεται το ενδιαφέρον και το μάθημα μετατρέπεται σε μια τυπική διαδικασία, τα αποτελέσματα της οποίας είναι αμφίβολα.

Πόσο γνωστό είναι το πρόγραμμα στην τοπική κοινωνία; Η δουλειά που γίνεται, βγαίνει με κάποιο τρόπο «έξω» από τα όρια της αίθουσας;

Ως προς την επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος από τη διδασκαλία, αυτό που θα βοηθούσε περισσότερο είναι η μεγαλύτερη σε πλήθος συμμετοχή και το εξίσου μεγάλο ενδιαφέρον από τους εκπαιδευόμενους.

Θεωρώ αναγκαιότητα να ενισχυθεί περαιτέρω η διάχυση του προγράμματος στις τοπικές κοινωνίες. Υπάρχουν άνθρωποι με προβλήματα όρασης (είτε ανήκουν σε κάποιο σύλλογο είτε όχι) που επιθυμούν διακαώς να επιμορφωθούν αλλά ενδεχομένως να μην γνωρίζουν την ύπαρξη των προγραμμάτων.

Είμαι πεπεισμένος ότι γίνεται μια πολύ σοβαρή δουλειά, για τον λόγο αυτό θεωρώ ότι οι προσπάθειες «πιάνουν τόπο» όταν οι αίθουσες γεμίζουν με άτομα που διψούν πραγματικά για μάθηση.

Ψηφιακό χάσμα - Ψηφιακός αλφαριθμητισμός

Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ (Understanding the Digital Divide, <http://www.oecd.org/internet/internetecomomy/1888451.pdf>):

«Ο όρος ψηφιακό χάσμα αναφέρεται στο χάσμα μεταξύ των ατόμων, των οικογενειών, των επιχειρήσεων και των γεωγραφικών περιοχών σε διαφορετικά κοινωνικοοικονομικά επίπεδα όσον αφορά τις ευκαιρίες να έχουν πρόσβαση στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών (ICTs) και στη χρήση του Διαδικτύου για ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων. Το ψηφιακό χάσμα απεικονίζει τις διαφορές μεταξύ αλλά και εντός των χωρών».

Ψηφιακός Αλφαριθμητισμός στην Ελλάδα και την Ευρώπη

Σύμφωνα με μελέτη του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας «Ηλεκτρονική Ενσωμάτωση & Ψηφιακός Αλφαριθμητισμός στην Ελλάδα», το χάσμα ψηφιακού αλφαριθμητισμού μεταξύ Ελλήνων και Ευρωπαίων πολιτών παραμένει σημαντικό το 2010 και έχει αυξηθεί οριακά την τελευταία τριετία 2007-2010. Το επίπεδο ψηφιακού αλφαριθμητισμού του γενικού πληθυσμού στην Ελλάδα υπολείπεται κατά 18 ποσοστιαίες μονάδες του μέσου όρου της ΕΕ27.

Η εξέλιξη του ψηφιακού αλφαριθμητισμού του γενικού πληθυσμού στην Ελλάδα το χρονικό διάστημα 2007-2010

παρουσιάζει βελτίωση, υστερεί όμως σε σύγκριση με την αντίστοιχη για τους πολίτες της ΕΕ27. Μέσα σε 3 χρόνια υπήρξε βελτίωση του ποσοστού των Ελλήνων πολιτών με ικανοποιητικές δεξιότητες στη χρήση του διαδικτύου κατά 7% και μείωση του ποσοστού των πολιτών χωρίς δεξιότητες κατά 10%.

Στο ίδιο χρονικό διάστημα διαπιστώνεται βελτίωση του ψηφιακού αλφαριθμητισμού σε όλες τις υπό εξέταση ειδικές ομάδες του πληθυσμού. Στις ομάδες αυτές συγκαταλέγονται τα άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, οι άνεργοι, οι διαμένοντες σε αγροτικές περιοχές, οι μεσήλικες και οι ηλικιωμένοι. Σημειώνεται όμως ότι, κυρίως για τους ηλικιωμένους (65-74 ετών), τους μεσήλικες (55-64 ετών) αλλά και για τα άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, παρόλο που το ποσοστό διαδικτυακά εγγράμματων διπλασιάστηκε, αυτό παραμένει ιδιαίτερα χαμηλό.

Σημαντική βελτίωση κατά 15% παρατηρείται στο ποσοστό των ανέργων Ελλήνων πολιτών με ικανοποιητικές δεξιότητες χρήσης διαδικτύου. Για τους διαμένοντες σε αγροτικές περιοχές η βελτίωση του ποσοστού των πολιτών με ικανοποιητικές δεξιότητες διαμορφώθηκε σε χαμηλότερα επίπεδα (5%) μέσα στην τριετία.

Από την εξέταση του χάσματος ψηφιακού αλφαριθμητισμού μεταξύ του γενικού πληθυσμού και των ειδικών

ομάδων (internet literacy disparity) διαπιστώνουμε ότι στην Ελλάδα η μεγαλύτερη υστέρηση εντοπίζεται στους ηλικιωμένους (91%), στους μεσήλικες (82%) και στα άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο (59%). Η υστέρηση είναι μικρότερη (27%) για τους διαμένοντες σε αγροτικές περιοχές.

Εξέλιξη της απόστασης (χάσματος) ψηφιακού αλφαριθμητισμού μεταξύ του γενικού πληθυσμού και των ειδικών κοινωνικών ομάδων στην Ελλάδα, 2007-2010

Συνολικά, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην ΕΕ27, ο ρυθμός σύγκλισης του χάσματος ψηφιακού αλφαριθμητισμού μεταξύ του γενικού πληθυσμού και των ειδικών ομάδων του πληθυσμού για την περίοδο 2007-2010 είναι μικρός. Για τη βελτίωση του ψηφιακού αλφαριθμητισμού στην Ελλάδα κρίνεται απαραίτητη και η εκπαίδευση των πολιτών στις ΤΠΕ με έμφαση στις επαγγελματικές δεξιότητες ΤΠΕ και στο ηλεκτρονικό επιχειρείν και στόχευση στις μειονεκτούσες ψηφιακά πληθυσμιακές ομάδες, ενέργειες τις οποίες το Παρατηρητήριο για την Ψηφιακή Ελλάδα στηρίζει και προωθεί μέσω στοχευμένων δράσεων του.

Το 22% των Ελλήνων πολιτών διαθέτουν ικανοποιητικές δεξιότητες στη χρήση του διαδικτύου, συγκριτικά με το 40% που αντιστοιχεί στο μέσο όρο των χωρών της ΕΕ27. Παράλληλα οι μισοί περίπου Έλληνες χρήστες του διαδικτύου διαθέτουν μη ικανοποιητικές δεξιότητες στη χρήση αυτού. Παρουσιάζεται

βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων των Ελλήνων πολιτών το χρονικό διάστημα 2007-2010, που υστερεί όμως σε σύγκριση με την αντίστοιχη για τους πολίτες της ΕΕ27.

Σχετικά με την Ελλάδα, και αναφερόμενοι στο ψηφιακό χάσμα μεταξύ ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων συγκριτικά με τον γενικό πληθυσμό, προκύπτουν τα παρακάτω:

- Το ψηφιακό χάσμα παραμένει πολύ σημαντικό και βαίνει οριακά μειούμενο (με μη ικανοποιητικούς ρυθμούς) για τους ηλικιωμένους και τους μεσήλικες.
- Το ψηφιακό χάσμα είναι σημαντικό αλλά βαίνει μειούμενο με ικανοποιητικούς ρυθμούς για τα άτομα με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο.
- Το ψηφιακό χάσμα είναι σχετικά μικρό και παραμένει σταθερό για τους διαμένοντες σε αγροτικές περιοχές.
- Δεν υφίσταται ψηφιακό χάσμα μεταξύ της ειδικής ομάδας των ανέργων πολιτών και του γενικού πληθυσμού στην Ελλάδα. Αντίθετα, οι άνεργοι παρουσιάζουν δεξιότητες σημαντικά υψηλότερες σε σχέση με το γενικό πληθυσμό.

Εμπόδια στην ηλεκτρονική ενσωμάτωση ευπαθών πληθυσμιακών ομάδων, όπως τα ΑμεΑ, διαπιστώνει η μελέτη του Παρατηρητηρίου για την Κοινωνία της Πληροφορίας (2008). Βασικοί ανασταλτικοί παράγοντες προς

αυτή την κατεύθυνση φαίνεται ότι είναι η περιορισμένη πρόσβαση σε υποδομές τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, η ελλιπής προσφορά δικτυακών τόπων που να πληρούν τα πρότυπα προσβασιμότητας του W3C, καθώς και η έλλειψη δεξιοτήτων, κατάλληλης κατάρτισης και ενημέρωσης για τα οφέλη της χρήσης νέων τεχνολογιών από ΑμεΑ.

Ιδιαίτερη αξία έχει όμως και η διαπίστωση ότι τα ΑμεΑ που χρησιμοποιούν το διαδίκτυο, πιστεύουν ότι συντελεί στην ποιότητα ζωής τους, πολύ περισσότερο από ότι αναφέρθηκε από τους υπόλοιπους χρήστες.

Για τη βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης το Παρατηρητήριο προτείνει δράσεις που, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν τη συμμετοχή της Πολιτείας στην αγορά βασικού εξοπλισμού πρόσβασης στο Διαδίκτυο (Η/Υ, σύνδεση) και τη δημιουργία προσβάσιμων ιστοσελίδων για ΑμεΑ, με υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και περιεχομένου ψυχαγωγίας κ.λ.π.

Αναλυτικότερα, τα στοιχεία που προκύπτουν από τις έρευνες για τη χρήση νέων τεχνολογιών από άτομα με αναπηρία καταδεικνύουν το ψηφιακό χάσμα που παρατηρείται μεταξύ των ΑμεΑ και του γενικού πληθυσμού και αφορούν στα εξής:

- Χαμηλή η διείσδυση ηλεκτρονικού εξοπλισμού & σύνδεσης στο Internet

Συνολικά, η διείσδυση ηλεκτρονικού εξοπλισμού στα ΑμεΑ είναι χαμηλότερη

από το γενικό κοινό. Εκτός από την τηλεόραση, που είναι παρούσα σε όλα τα νοικοκυριά, η διείσδυση άλλων ηλεκτρονικών συσκευών και ειδικότερα των ηλεκτρονικών υπολογιστών είναι σημαντικά χαμηλότερη σε σχέση με τον γενικό πληθυσμό (24% στα ΑμεΑ, έναντι 37% στον γενικό πληθυσμό). Επιπλέον, σε χαμηλό επίπεδο κυμαίνεται και η διείσδυση των οικιακών συνδέσεων στο Internet (13% στα ΑμεΑ έναντι 27,4% στον γενικό πληθυσμό).

- Περιορισμένο το επίπεδο χρήσης του Internet από ΑμεΑ

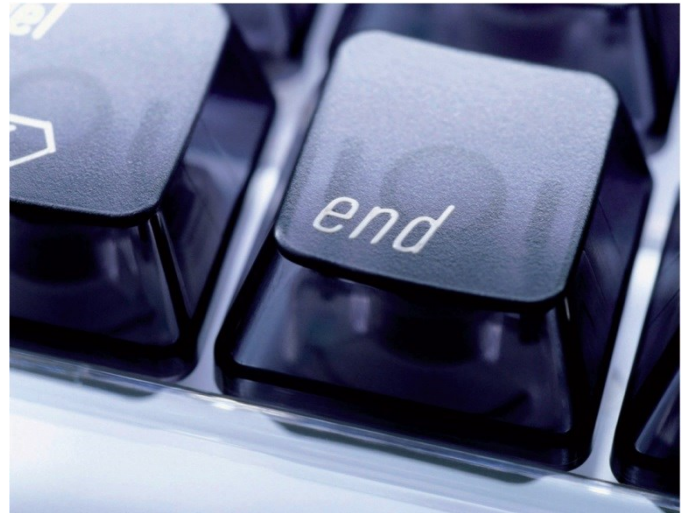
Εξετάζοντας τα στοιχεία σε επίπεδο χρήσης, διαπιστώνεται ότι η πρόσβαση στο Διαδίκτυο είναι σημαντικά χαμηλότερη μεταξύ των ΑμεΑ (15%), σε σχέση με το γενικό κοινό (26%). Ως προς τα χαρακτηριστικά χρήσης – τη συχνότητα, την πρόσβαση από το σπίτι και το διάστημα κατοχής σύνδεσης - τα ΑμεΑ που είναι χρήστες παρουσιάζουν πολλές ομοιότητες με τον γενικό πληθυσμό χρηστών. Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι μεταξύ των χρηστών το ποσοστό που χρησιμοποιεί το Internet καθημερινά ανέρχεται σε 55% για τα ΑμεΑ και 61% για το γενικό κοινό. Σε επίπεδο πρόθεσης για την απόκτηση σύνδεσης στο διαδίκτυο η εικόνα δεν είναι ικανοποιητική αφού θετική στάση έχει μόλις του 20% των ΑμεΑ έναντι 51% του γενικού πληθυσμού.

Χρήση νέων Τεχνολογιών από τα Άτομα με Αναπηρία

- Εμπόδια για τη μη χρήση του Διαδικτύου από ΑμεΑ

Σε ότι αφορά τα εμπόδια για τη μη χρήση του Διαδικτύου από ΑμεΑ θα πρέπει να σημειωθεί ότι καταγράφεται μεγάλη διαφοροποίηση στην αντίληψη για τη σημασία στη χρήση του διαδικτύου μεταξύ χρηστών και μη χρηστών. Ειδικότερα, τα ΑμεΑ που δεν χρησιμοποιούν το διαδίκτυο αναφέρουν ως λόγους, πέρα από τη μη χρήση Η/Υ:

- την αίσθηση ότι δεν τους είναι απαραίτητο (28%),
- την έλλειψη ικανοτήτων (κάτι που είναι ουσιαστικά ανύπαρκτο στο γενικό κοινό, αλλά σημαντικό για το 23% των ΑμεΑ),
- το υψηλό κόστος του εξοπλισμού (Η/Υ και λογισμικό) (15%),
- ένα σημαντικό ποσοστό των ΑμεΑ αναφέρει ότι η αναπηρία τους δεν επιτρέπει τη χρήση Η/Υ (11%), ότι δεν υφίσταται κατάλληλος υποστηρικτικός εξοπλισμός (9%) και ότι ο ειδικός αυτός εξοπλισμός στοιχίζει ακριβά (6%).

- Τα ΑμεΑ που είναι χρήστες πιστεύουν ότι το διαδίκτυο συντελεί στην ποιότητα ζωής τους

Αναφορικά με τη σημασία του διαδικτύου στη ζωή των ΑμεΑ, η δυνατότητα επικοινωνίας και ψυχαγωγίας αναφέρεται πιο έντονα σε σχέση με το γενικό κοινό, ωστόσο η ουσιαστικότερη διαφορά εντοπίζεται στην αντίληψή τους ότι το διαδίκτυο συντελεί στην ποιότητα ζωής τους, πολύ περισσότερο από ότι αναφέρθηκε από τους υπόλοιπους χρήστες (54% ΑμεΑ, 38% γενικό κοινό). Παράλληλα ένα σημαντικό ποσοστό των χρηστών ΑμεΑ εκτιμά ότι η αξιοποίηση του διαδικτύου συμβάλλει στην εξοικονόμηση χρόνου.

- Θετική η στάση των χρηστών απέναντι στις υπηρεσίες eGovernment

Σχετικά με τη χρήση του διαδικτύου για δημόσιες υπηρεσίες, 22% των χρηστών ΑμεΑ, έναντι 16% του γενικού πληθυσμού χρηστών, ήδη χρησιμοποιούν το διαδίκτυο προκειμένου

να αντικαταστήσουν κάποιες από τις προσωπικές επαφές ή επισκέψεις στις Δημόσιες Υπηρεσίες, ενώ το 44% (έναντι 38% του γενικού πληθυσμού χρηστών) διάκειται θετικά στη χρήση τέτοιου είδους υπηρεσιών.

Παράλληλα, οι δραστηριότητες σχετικά με τις δημόσιες υπηρεσίες για τις οποίες οι χρήστες ΑμεΑ προτίθενται να χρησιμοποιήσουν το διαδίκτυο είναι, μεταξύ άλλων, η αναζήτηση πληροφοριών για προκηρύξεις θέσεων εργασίας, η λήψη έγκυρου πιστοποιητικού/βεβαίωσης φορολογικής ενημερότητας και η ηλεκτρονική συμπλήρωση εντύπων για υποβολή σε υπηρεσίες του δημοσίου.

- Προτεινόμενες δράσεις για την ενίσχυση της χρήσης ΤΠΕ από ΑμεΑ

Για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των ΑμεΑ, μια απαραίτητη δράση αποτελεί για το Παρατηρητήριο η υλοποίηση

ειδικά σχεδιασμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων χειρισμού Η/Υ.

Αντίστοιχα, για την ενίσχυση της προσβασιμότητας απαιτείται, μεταξύ άλλων: η συμμετοχή της Πολιτείας στην αγορά βασικού εξοπλισμού πρόσβασης στο Διαδίκτυο (Η/Υ, σύνδεση) και η δημιουργία προσβάσιμων ιστοσελίδων για ΑμεΑ, με πλούσιες υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και περιεχομένου (ψυχαγωγία, τουρισμός, εκπαίδευση και συναλλαγές).

Τέλος, για την αντιμετώπιση της ανάγκης για ενημέρωση των ΑμεΑ για τα οφέλη των ΤΠΕ απαιτείται η υλοποίηση ενημερωτικών εκστρατειών που θα επικοινωνούν εποικοδομητικά το δυνητικό ρόλο του διαδικτύου και την συνεισφορά που μπορεί να έχει στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των χρηστών.

Δείκτης ηλεκτρονικής προσβασιμότητας του Ελληνικού διαδικτύου την περίοδο 2004-2008

Βάσει έρευνας του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας – Ινστιτούτο Πληροφορικής: Η προσβασιμότητα του Ελληνικού διαδικτύου 2004-2008, όπου αποτυπώνεται η πορεία του δείκτη ηλεκτρονικής προσβασιμότητας του Ελληνικού διαδικτύου την περίοδο 2004-2008, παρατηρείται πολύ περιορισμένη υιοθέτηση των κατασκευαστικών λύσεων που διευκολύνουν την πρόσβαση από ΑμεΑ. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης ηλεκτρονικής προσβασιμότητας που διενεργήθηκε το 2008 σε δείγμα 257 ελληνικών διαδικτυακών τόπων διαφόρων κατηγοριών, δημοσίου κυρίως χαρακτήρα (π.χ. δημόσια διοίκηση, βιβλιοθήκες, νοσοκομεία, οργανισμοί) αλλά και ορισμένων περιπτώσεων του ιδιωτικού τομέα (π.χ. τράπεζες, ηλεκτρονικό εμπόριο):

- Ποσοστό 85% αυτών βρέθηκε να μην καλύπτει τις απολύτως βασικές προϋποθέσεις προσβασιμότητας,
- το 14% μπορεί να προσπελαστεί από ΑμεΑ με ικανοποιητικό τρόπο και
- μόνο το 1% αυτών μπορεί να θεωρηθεί πλήρως προσβάσιμο από ΑμεΑ.

Τα στοιχεία αυτά, σε σύγκριση με εκείνα της περιόδου 2004 στο ίδιο περίπου δείγμα διαδικτυακών τόπων, αναδεικνύουν ότι το ποσοστό της μη προσβασιμότητας παρουσιάζει αυξητικές τάσεις, με δεδομένο ότι τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν τότε 73%, 25% και 1%.

Το παρόν συγχρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους στο πλαίσιο της πράξης «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ – Α.Π. 7, Α.Π.8, Α.Π.9» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση».